ADRODDIAD BLYNYDDOL SAFONAU'R GYMRAEG CYNGOR SIR CEREDIGION

2025/2026

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Tabl Cynnwys

Y Gymraeg yn Ngheredigion ... 3

Uchafbwyntiau: 2025-2026 ... 4

Y Gymraeg - i'r Cyhoedd ... 6

Hunan asesu gan Swyddogion Arweiniol a Rheolwyr Corfforaethol ... 6

Holiadur Hunanasesu Safonau'r Gymraeg ... 7

Pwyllgor Iaith ... 7

Tîm Cynnal y Cardi – Grantiau ... 7

Cyfryngau Cymdeithasol ac e-Newyddlen Misol y Cyngor ... 8

Hyrwyddo Gwasanaethau Sefydliadau Cyhoeddus ... 8

Asesiadau Effaith ... 9

Cyfieithu ... 10

Cwynion ... 10

Y Gymraeg – i'r Gweithle ... 10

Polisi Defnydd Mewnol o'r Gymraeg ... 10

Gweithgor y Gymraeg ... 11

Hyfforddiant Mewnol ... 11

Rhaglen Cymraeg Gwaith Cyngor Sir Ceredigion ... 12

Cyrsiau Sabothol Canolradd a Chwrs Dwys Sylfaen i Gynorthwywyr Dosbarth ... 12

Gweithio mewn Partneriaeth ... 13

Hybu a Hyrwyddo'r Gymraeg yn Fewnol ... 14

Y Gymraeg – i'r Gymuned ... 14

Partneriaethau Mewn Cymuned ... 14

Hybu a Hyrwyddo'r Gymraeg yn y Gymuned ... 15

Taflen Ffeithiau ... 16

Camu i'r Dyfodol 2026-2027 ... 17

Atodiadau ... 19

Y Gymraeg yn Ngheredigion

“Rydym am weld y Gymraeg a Chymreictod yn perthyn i bob un yng Ngheredigion ac yn destun balchder ymysg holl drigolion y sir.”

Dyma adroddiad blynyddol Cyngor Sir Ceredigion ar weithredu Safonau’r Gymraeg yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Prif bwrpas yr adroddiad yma yw i rannu gwybodaeth ar sut aethom ati i gydymffurfio â safonau’r Gymraeg yma yng Ngheredigion rhwng 2025-2026.

Mae’r adroddiad yn gyfle i ni edrych yn ôl a myfyrio dros y flwyddyn a fu ac adrodd ar sut aethom ati i hybu a hwyluso cyfleoedd i ddefnyddio’r Iaith. Pinacl y flwyddyn oedd ein Cynhadledd Iaith gyntaf, dyma’r gynhadledd gyntaf o’i fath i’w chynnal gan y Cyngor yng Ngheredigion.

Roedd uchafbwyntiau’r flwyddyn adrodd yn cynnwys;

- Lansio tudalen y Gymraeg ar wefan y Cyngor, er mwyn sicrhau hygyrchedd gwybodaeth am y Gymraeg.
- Adolygu prosesau arfarnu i gael gwell dealltwriaeth o lefelau ALTE wrth ddechrau ar y broses o newid ALTE i CEFR.
- Parhau i weithio’r gyda Gwasanaeth Pobl a Threfniadaeth i ymchwilio i effeithiolrwydd y Fframwaith Iaith a’n dulliau o fonitro gallu ieithyddol staff y Cyngor.
- Creu Hyfforddiant Safonau’r Gymraeg ar gyfer y sesiynau anwytho corfforaethol
- Cynnig cefnogaeth i fyfyrwyr sy’n mynychu gwersi Cymraeg ffurfiol gyda ‘Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith’ wrth iddyn nhw ddefnyddio’r Gymraeg yn y gweithle.

Mae 2026-2027 yn argoeli i fod yn flwyddyn gynhyrchiol a phrysur unwaith eto wrth i Gyngor Sir Ceredigion fod yn ran o Eisteddfod Genedlaethol y Garreg Las 2026, mabwysiadu Fframwaith Siarter Twf ac hefyd adolygu ein Polisi Defnydd Mewnol o’r Gymraeg.

Uchafbwyntiau: 2025-2026

Dim Cwynion

Ni dderbyniwyd un cwyn ynglŷn a'r iaith Gymraeg yn 2025/26

Grant Gŵyl Dewi

Derbyniwyd grant o £17,600 i hybu a hyrwyddo'r Gymraeg yng Ngheredigion yn ystod Dydd Gŵyl Dewi

Tudalen y Gymraeg

Lansiwyd tudalen y Gymraeg ar wefan y Cyngor

Pecyn Iaith Gwaith

Crëwyd Pecyn Iaith Gwaith i'r gweithle

Rhaglen Cymraeg Gwaith

Cynhaliwyd mwy o ddosbarthiadau yn 2025/26 nag erioed o'r blaen

Cynhadledd Iaith

Cynhaliwyd Cynhadledd Iaith gyntaf Ceredigion

Uchafbwyntiau 2025-2026

Prif bwrpas yr adroddiad hwn yw i arddangos ein cydymffurfiaeth â safonau'r Gymraeg gan dynnu sylw at uchafbwyntiau dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r adroddiad yn nodi datblygiadau i hyrwyddo ein gwasanaethau Cymraeg a chynyddu ein defnydd mewnol o'r iaith.

Dim Cwynion
Mae'n bwysig nodi na chafwyd yr un gwyn i Adran Gwynion Cyngor Sir Ceredigion am unrhyw beth yn ymwneud â'r Gymraeg.

Derbyniwyd grant Gŵyl Dewi i Hybu a Hyrwyddo'r Gymraeg yng Ngheredigion
Fe alluogodd y grant i'r Cyngor Sir Ceredigion i sefydlu gŵyl newydd, arloesol ac integredig yn cryfhau'r berthynas rhwng cymunedau, yn hybu'r Gymraeg ac yn ehangu cyfleoedd creadigol ar draws y sir. Yn ystod y prosiect llwyddwyd i sicrhau ymgysylltu cymunedol ehangach, i hyrwyddo'r Gymraeg a diwylliant Cymreig, i arloesi gan ddefnyddio dulliau newydd o ddathlu Gŵyl Dewi ac i gael effaith gadarnhaol ar bartneriaethau ac arferion gwaith. Darllenwch mwy am ein dathliadau Gŵyl Dewi 2026 yma - **Ceredigion yn dathlu Dydd Gŵyl Dewi gyda Gŵyl Ffrinj ar draws y sir - Cyngor Sir Ceredigion**

Lansiwyd Tudalen y Gymraeg ar wefan y Cyngor
Mae 'Gwefan y Gymraeg' am sicrhau bod holl drigolion Ceredigion yn ymwybodol o'r cyfleoedd sydd ar gael iddynt ddefnyddio'r Gymraeg.
Wrth bori drwy'r wefan mae modd dysgu am y cyfleoedd sydd ar gael i blant, pobl ifanc, oedolion a theuluoedd i ddysgu a defnyddio'r Gymraeg yn yr ysgol, yn y gwaith, mewn busnesau ac mewn gweithgareddau hamdden. Dyma ddolen i'r wefan **Yr Iaith Gymraeg yng Ngheredigion - Cyngor Sir Ceredigion**

Crëwyd Pecyn Iaith Gwaith i'r gweithle
Mae'r Pecyn Iaith ar Waith yn adnodd dwyieithog ar gyfer dysgwyr Cymraeg, siaradwyr llai hyderus a Chymry Cymraeg gweithle Cyngor Sir Ceredigion. Mae'r pecyn yn gymorth i ddefnyddio'r Gymraeg yn ystod diwrnod gwaith. Mae'r pecyn hwn wedi'i greu mewn cydweithrediad â Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith y Cyngor a CERED. **Pecyn Iaith ar Waith**

Mwy o ddosbarthiadau Cymraeg Gwaith nag erioed o'r blaen
Gwelir bod y rhaglen Cymraeg Gwaith wedi darparu mwy o ddosbarthiadau yn 2025/2026 nag erioed o'r blaen. Paratowyd a darparwyd cwrs peilot newydd sef 'Cymraeg Proffesiynol' gan y Swyddog Hyfforddi. Cynhaliwyd cwrs Blasu hefyd ar gyfer staff cartref gofal Hafan y Waun, ynghyd â sesiynau sgwrs galw-i-mewn anffurfiol o dan arweiniad y

Swyddog Hyfforddi, yn ystod y cyfnod adrodd. Bwriedir parhau â'r ddarpariaeth hon hefyd yn 2026/2027.

Cynhaliwyd Cynhadledd Iaith Gyntaf Ceredigion

Ar 30ain o Fehefin 2025, daeth dros 60 o bobl o wahanol sefydliadau a mudiadau o bob cwr o Gymru i Gynhadledd Iaith Ceredigion yn Theatr Felinfach. Gyda chefnogaeth Fforwm Iaith Ceredigion sef Fforwm Dyfodol Dwyieithog Ceredigion a nawdd trwy gynllun ARFOR, cafwyd diwrnod llwyddiannus tu hwnt.

Am fwy o wybodaeth dilynwch y ddolen : [Yr iaith Gymraeg a dyfodol dwyieithog yn cael lle canolog yng Nghynhadledd Iaith Ceredigion - Cyngor Sir Ceredigion]

Y Gymraeg - i'r Cyhoedd

Yn yr adran hon amlygir ymrwymiad ac ymdrech barhaus Cyngor Sir Ceredigion i ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg i'r cyhoedd. Yn unol â'i ymrwymiad i gydymffurfio gyda Safonau'r Gymraeg, mae Datganiad Polisi, sydd ar gael ar wefan gorfforaethol y Cyngor yn hysbysu'r cyhoedd bod modd defnyddio'r Gymraeg wrth gysylltu gyda'r Cyngor; trwy'r post, gwasanaethau wyneb yn wyneb, dros y ffôn neu ar lein. Gallwn barhau i nodi fod pob un o swyddogion ein Gwasanaeth CLIC i Gwsmeriaid yn medru siarad Cymraeg. Mae hyn felly yn rhoi ymrwymiad cadarn i ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg i'r cyhoedd o'r man cychwyn.

Hunan asesu gan Swyddogion Arweiniol a Rheolwyr Corfforaethol

Fel pob blwyddyn, rydym yn parhau i gymryd camau hunan-reoleiddio i sicrhau ein bod yn cydymffurfio gyda'r dyletswyddau o dan drefn Safonau'r Gymraeg wrth edrych nôl dros y flwyddyn a fu, 2025-2026. Cafwyd adolygiad i ystyried cydymffurfiaeth ein gwasanaethau â'n dyletswyddau iaith Gymraeg. Eleni, rhannwyd yr holiadur gyda Rheolwyr Corfforaethol yn ogystal a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol er mwyn creu darlun ehangach o gydymffurfiaeth Safonau'r Gymraeg o fewn gwasanaethau'r Cyngor. Wrth ystyried uchafbwyntiau dangosir cynnydd cadarn wrth wreiddio'r Gymraeg mewn gwaith bob dydd, gyda defnydd eang mewn cyfarfodydd, galwadau a gohebiaeth. Mae diwylliant cefnogol a hyfforddiant wedi cryfhau hyder a sgiliau staff, tra bod mwy o adnoddau dwyieithog, prosiectau a mentrau wedi gwella gwelededd yr iaith. Yn gyffredinol, mae ymrwymiad cryf wedi sicrhau bod y Gymraeg yn rhan naturiol o ddarpariaeth y gwasanaethau. Ar y llaw arall mae'r prif heriau'n cynnwys diffyg hyder staff i ddefnyddio'r Gymraeg, ynghyd â phwysau amser a llwyth gwaith sy'n cyfyngu ar gyfleoedd i ddatblygu sgiliau. Mae capasiti anghyson o siaradwyr, heriau technegol, a gweithio o bell hefyd yn effeithio ar ddefnydd cyson o'r Gymraeg o ddydd i ddydd.

Holiadur Hunanasesu Safonau'r Gymraeg Comisiynydd y Gymraeg

Yn ystod Gwanwyn 2026 ymatebwyd i 'Holiadur Hunanasesu Safonau'r Gymraeg' y Comisiynydd sy'n gofyn i ni nodi ein hasesiad o gydymffurfiaeth y Cyngor â rhai o'r gofynion statudol sydd arnom mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae'n ofynnol darparu'r wybodaeth hon, yn unol â'r safonau yn ymwneud â Materion Atodol. Bwriad yr holiadur yw casglu gwybodaeth am gydymffurfiaeth â safonau'r Gymraeg. Mae'n rhoi cyfle i ni fel Cyngor Sir i asesu lefel ein cydymffurfiaeth â safonau gan nodi canfyddiadau.

Pwyllgor Iaith

Mae'r grŵp yn cyfarfod tair gwaith y flwyddyn i rannu gwybodaeth, i wneud penderfyniadau, i gymeradwyo dogfennau ac i ystyried sut mae hyrwyddo a datblygu defnydd o'r Gymraeg yn y ffordd fwyaf effeithiol. Yn ystod ein pwyllgorau trafodwyd amryw o faterion gan gynnwys:

- Gwella cyfathrebu gydag aelodau etholedig wrth rannu gwybodaeth am ddatblygiadau'r Gymraeg
- Adroddiad Monitro Blynyddol Safonau'r Gymraeg
- Sgiliau Cymraeg y Gweithlu Corfforaethol
- Diweddariad ar Bolisi Enwi Strydoedd a Thai
- Diweddariad ar y CSCA
- Diweddariad ar ddefnyddio'r fframwaith sgiliau
- Hyrwyddo ymwybyddiaeth o ddiwylliant a Chymreictod mewn cartrefi preswyl
- Adroddiad blynyddol gan CERED a Theatr Felinfach
- Hybu hyder a hyrwyddo'r Gymraeg a Chymreictod yn y gweithle
- Proffil Iaith Ceredigion
- Darpariaeth gwefannau cymdeithasol Cyngor Sir Ceredigion
- Adroddiad Hyfforddiant Dysgu Cymraeg yn y gweithle

Tîm Cynnal y Cardi – Grantiau

Fel rhan o'n hymrwymiad parhaus i gefnogi busnesau a chymunedau i ddarparu atebion cynaliadwy ac arloesol i fynd i'r afael â rhai o'r heriau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol sy'n wynebu ardaloedd gwledig, mae Cyngor Sir Ceredigion yn darparu Cronfa Cynnal y Cardi a ariennir gan Lywodraeth y DU trwy Gronfa Ffyniant Cyffredin y DU. Mae pob aelod o Dîm Cynnal y Cardi yn siaradwyr Cymraeg ac mae ganddynt ddealltwriaeth dda o bwysigrwydd y Gymraeg wrth ddarparu grantiau i grwpiau a sefydliadau ar draws Ceredigion. Mae'r ddwy gronfa oedd ar waith dros y flwyddyn adrodd yn cynnwys **Cronfa Cyfalaf Busnes Cynnal y Cardi a Chronfa Gymunedol Cynnal y Cardi.** Mae ffurflenni cais y grantiau yma yn gofyn y cwestiwn ynglŷn â sut fydd y prosiect yn buddio'r Gymraeg gan gynnwys sicrwydd bod defnydd a gwelededd y Gymraeg yn cynyddu trwy'r prosiect.

Cyfryngau cymdeithasol ac e-Newyddlen misol y Cyngor

Dros y flwyddyn adrodd cymerwyd camau gweithredol i **hyrwyddo ein sianelu Cymraeg**. Ceir **llun clawr dwyieithog** sy'n nodi ein ffrwd Cymraeg a Saesneg ar ein sianeli Facebook.

Derbyniodd 1364 o breswylwyr Ceredigion e-Newyddlen misol y Cyngor drwy gyfrwng y Gymraeg ddiwedd mis Mawrth 2026 . Roedd 2148 wedi derbyn fersiwn Saesneg, felly nid yw'r bwlch rhwng y Gymraeg a'r Saesneg yn fawr o'i gymharu gyda'r gwahaniaeth rhwng y nifer sy'n cyrchu gwybodaeth trwy'r Cyfryngau Cymdeithasol yn Saesneg o'i gymharu gyda'r Gymraeg.

Gosodwyd **tag (@Cyngor Sir Ceredigion) ar ein negeseuon Saesneg i ddarllen y neges yn Cymraeg.** Mae negeseuon rheolaidd wedi diweddaru a pinio ar dudalennau Cyngor Sir Ceredigion i nodi bod modd ddilyn ein sianeli Cymraeg a Saesneg.

Hyrwyddo Gwasanaethau Sefydliadau Cyhoeddus

Cafwyd sylw penodol yn dilyn cais am arfer da gan Gomisiynydd y Gymraeg. Dewiswyd 3 gwasanaeth sy'n ganolog i brofiad y cwsmer a'r unigolyn sydd ar gael yn Gymraeg i breswylwyr yng Ngheredigion. Crëwyd proffil yn amlygu'r tri gwasanaeth hynny ac mae hyn i'w weld ar wefan Comisiynydd y Gymraeg. Dilynwch y ddolen i weld y proffiliau [Hyrwyddo Gwasanaethau Sefydliadau Cyhoeddus]

Ap Ceredigion Actif - Ceredigion Actif

Ap Ceredigion Actif yw eich cydymaith ffitrwydd yng Ngheredigion! Mae'n cynnwys gwybodaeth ar sut i reoli aelodaeth, gwybodaeth am weithgareddau a dosbarthiadau, ynghyd â chymorth ar lesiant.

Fy Nghyfrif - Croeso i Fy Nghyfrif - Cyngor Sir Ceredigion

Mae **Fy Nghyfrif** yn wefan ddiogel lle gallwch gadw golwg ar unrhyw geisiadau rydych wedi'u gwneud gyda Chyngor Sir Ceredigion. Gallwch greu ymholiadau a monitro datblygiadau, gweld hanes eich ceisiadau a'ch ymholiadau a llawer mwy.

Gweddarlledu Cyfarfodydd Pwyllgorau - **Cyngor Sir Ceredigion**

Cynhelir pob cyfarfod mewn dull hybrid. Gellir gwylio **gwe-ddarllediadau a recordiadau o gyfarfodydd y pwyllgorau** canlynol yn Gymraeg neu yn Saesneg ar wefan y Cyngor.

Asesiadau Effaith

Erbyn hyn mae'r Swyddog Polisi Iaith a'r Rheolwr Cydraddoldeb a Chynhwysiant wedi adolygu a chryfhau prosesau er mwyn sicrhau bod cydweithio rhwng Gwasanaethau o'r cychwyn cyntaf wrth drafod Asesiad Effaith Integredig gan gynnwys paratoi cwestiynau enghreifftiol am y Gymraeg i'w cynnwys yn yr Asesiad Effaith. Cynhelir Cyfarfodydd Cychwynnol adeg ymgynghoriadau i drafod amryw o faterion ar ddechrau'r ymgynghoriad sy'n cynnwys staff y gwasanaeth perthnasol, Tîm y Wasg, Swyddog Cynhwysiant a'r Swyddog Iaith. Rhoddir gwelededd amlwg i'r Gymraeg ac effaith ar y Gymraeg yn y cyfarfod hwn. Mae hyn yn hanfodol er mwyn sicrhau bod ystyriaeth briodol a chydwybodol yn cael ei roi i unrhyw effaith posibl ar y Gymraeg.

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn Awdurdod Trwyddedu ac rydym yn adolygu ein Datganiad o Bolisi Trwyddedu bob 5 mlynedd. Mae Polisi Trwyddedu Cyngor Sir Ceredigion yn cwmpasu llefydd fel tafarndai a bariau, a'r rhan fwyaf o leoliadau sy'n gwerthu alcohol, yn gweini bwyd poeth yn hwyr yn y nos, neu'n cynnal adloniant fel cerddoriaeth fyw, dawnsio, ffilmiau, neu rai digwyddiadau chwaraeon. Yn dilyn ymgynghoriad ar gyfer adroddiad y cabinet/cyngor cysylltiedig cafwyd un ymateb yn cynnig y dylai holl arwyddion/hysbysiadau ac ati ar y safle fod yn ddwyieithog, fel rhan o ofynion y drwydded. O ganlyniad i'r ymateb uchod mewnosodwyd adran newydd yn y Polisi Trwyddedu yn annog; *"trwyddedwyr i ddarparu arwyddion a hysbysiadau i staff a chwsmeriaid yn y Gymraeg a'r Saesneg. Mae Ceredigion yn cael ei chydnabod fel cymuned ddwyieithog, gyda'r Gymraeg a'r Saesneg fel ei phrif ieithoedd. Mae cynnig gwybodaeth ddwyieithog yn caniatáu i fusnesau ddarparu ar gyfer sylfaen cwsmeriaid ehangach ac yn parchu'r diwylliant a'r hunaniaeth leol."*

Cyfieithu

Cyfieithwyd 3,947,821 gair yn ystod y flwyddyn adrodd. Yn ystod 2025-2026 cyfieithwyd cyfanswm o 266 cyfarfodydd ar y pryd.

	2025-2026
Cyfarfodydd Gwasanaethau Democrataidd y cyfieithwyd ar y pryd ynddynt	**163**
Cyfarfodydd Llesiant y cyfieithwyd ar y pryd ynddynt	**32**
Cyfarfodydd Arall y cyfieithwyd ar y pryd ynddynt	**71**
CYFANSWM y cyfarfodydd y cyfieithwyd ar y pryd ynddynt	**266**

Cwynion

Wrth adolygu ein ffeiliau cwynion, gallwn gadarnhau na dderbyniwyd unrhyw gwynion am unrhyw beth yn ymwneud â'r Gymraeg yn ystod 25-26.

Y Gymraeg – i'r Gweithle

Yn yr adran hon amlygir ymrwymiad ac ymdrech barhaus Cyngor Sir Ceredigion i hyrwyddo defnydd mewnol o'r Gymraeg. Gwneir hyn drwy gefnogi ac annog ein swyddogion a'n cynghorwyr i ddefnyddio'r iaith yn eu gwaith bob dydd. Wrth hybu a hyrwyddo'r Gymraeg yn y gweithle gallwn sicrhau ymdrech barhaus i godi statws y Gymraeg yn fewnol.

Polisi Defnydd Mewnol o'r Gymraeg

Hunaniaeth ddwyieithog sydd i'r Cyngor hwn – sef Cymraeg a Saesneg. Teitl y Cyngor yw Cyngor Sir Ceredigion County Council. Ni chaiff yr arwyddair sef "Golud Gwlad Rhyddid" ei gyfieithu.

Mae'r Cyngor yn ymrwymo i ddatblygu brandiau / mentrau sydd â'r Gymraeg yn ganolog iddo, gan fathu sloganau (straplines) pwrpasol, wedi'u teilwra yn hytrach na chyfieithiadau llythrennol e.e logo Caru Ceredigion. Mae pob arwydd mewnol ac allanol a osodir gan y Cyngor neu ar ran y Cyngor yn ddwyieithog, gyda'r Gymraeg yn gyntaf.

Rydym eisoes wedi dechrau sgyrsiau gyda Chomisiynydd y Gymraeg i ddiwygio ein polisi mewnol yn ystod 2026-2027 er mwyn ehangu'r cyfleoedd i staff ddefnyddio'r Gymraeg yn eu gwaith o ddydd i ddydd. Mae angen newid ymagwedd er mwyn sicrhau bod y polisïau

hyn yn arwain at newid ymarferol a mesuradwy. Rydym wedi dechrau adolygu a chryfhau polisïau presennol ar ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle, gan eu cymharu â'r modelau polisi newydd sy'n cael eu datblygu gan Comisiynydd y Gymraeg. Yn dilyn trafodaethau gyda swyddfa'r Comisiynydd, rydym yn anelu at Lefel Weithredu Arloesol gan ein bod yn awyddus i gymryd cam ymlaen drwy weinyddu'n fewnol yn Gymraeg lle bo hynny'n bosibl.

Gweithgor y Gymraeg

Sefydlwyd Gweithgor y Gymraeg ym mis Hydref 2024. Mae'r gweithgor yn ymdrin ag amryw o bynciau Adnoddau Dynol gan gynnwys defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle, hanfodion Safonau'r Gymraeg gan gynnwys heriau recriwtio, hybu a hyrwyddo'r Gymraeg drwy ein gwersi Cymraeg Gwaith a hefyd adolygu fframwaith Iaith y Cyngor. Mae trafodaethau yn parhau yng Ngweithgor y Gymraeg gan gynnwys adolygu prosesau arfarnu i gael gwell dealltwriaeth o lefelau ALTE wrth ddechrau ar y broses o newid ALTE i CEFR a hefyd ymchwilio i effeithiolrwydd y Fframwaith Iaith a'n dulliau o fonitro gallu ieithyddol staff y Cyngor.
Mae pob Achos Busnes ar gyfer swydd wag yn cael ei gyflwyno i'r Grŵp Arweiniol i'w gymeradwyo. Gall y Grŵp Arweiniol benderfynu newid rhai manylion cyn cymeradwyo. Mae pob Achos Busnes yn cynnwys gwybodaeth am sefyllfa ieithyddol bresennol a chanran y siaradwyr Cymraeg o fewn y Tîm neu Adran y mae'r swydd yn perthyn iddi. Mae hynny'n cynorthwyo'r Grŵp Arweiniol i gymeradwyo anghenion ieithyddol y swydd wag.

Hyfforddiant Mewnol

Mae'r tîm Dysgu a Datblygu yn trefnu ac yn darparu hyfforddiant ar gyfer gweithlu'r Cyngor ac mae wedi ymrwymo i gynnal safonau'r Gymraeg. Mae hyfforddiant/cyrsiau'n cael eu hyrwyddo drwy'r system fewnrwyd sydd ar gael yn yr iaith a ddewiswyd a thrwy Gylchlythyrau Dysgu a Datblygu dwyieithog, Gwefan a 'Sianel Timau Tîm Ceredigion'. Dros y flwyddyn ddiwethaf cafwyd cynnydd yn nifer y cyrsiau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog a gynigir . Fodd bynnag, mae nifer y cyrsiau a ganslwyd oherwydd archebion staff annigonol yn parhau i fod yn her. Er mwyn sicrhau bod staff yn gallu mynychu hyfforddiant yn yr iaith o'u dewis, mae rhai cyrsiau wedi cael eu cyflwyno gyda 'chymhareb Hyfforddwr i Ddysgwr' isel iawn, er enghraifft un Hyfforddwr yn cyflwyno i 2 Ddysgwr. Mae Sesiynau Anwytho Corfforaethol wyneb yn wyneb wedi ail-ddechrau a cheir lle dyledus i gyflwyno Safonau'r Gymraeg i weithwyr newydd o fewn y sesiwn.

Gweithredwyd System Rheoli Dysgu (SRhD) newydd 'Thinqi' yn gynnar yn 2026 ac mae ar gael yn Gymraeg a Saesneg. Mae modiwlau e-ddysgu gorfodol ar gael drwy Thinqi yn y Gymraeg a'r Saesneg ac maent yn cynnwys y modiwl e-ddysgu Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg. Mae lansio 'Thinqi' a'r gweithgareddau hyrwyddo a'r sesiynau cymorth a gynigir wedi arwain at gynnydd yn y gyfradd gwblhau gyffredinol y modiwl e-ddysgu Ymwybyddiaeth Gymraeg.

Rhaglen Cymraeg Gwaith Cyngor Sir Ceredigion

Mae rhaglen Cymraeg Gwaith Cyngor Sir Ceredigion wedi profi'n llwyddiant mewn sawl ffordd ac wedi darparu mwy o ddosbarthiadau yn 2025/2026 nag erioed o'r blaen. Mae Tiwtor Cymraeg Gwaith y Cyngor yn eistedd o fewn y tîm Dysgu a Datblygu ac mae'n parhau i ddarparu amrywiaeth o gyrsiau Cymraeg yn amrywio o 'Ddechreuwyr i Uwch' ar gyfer gweithlu'r Cyngor. Mae'r niferoedd yn iach ar draws y lefelau dysgu. Rhedwyd y cyrsiau hyn ar draws y flwyddyn academaidd, gydag aelodau staff yn mynychu dosbarthiadau wythnosol o dan arweiniad y Swyddog Hyfforddi.

Mae'r rôl hon hefyd yn cefnogi amrywiaeth o fentrau hyrwyddo yr iaith Gymraeg ar draws y Cyngor. Er mwyn cefnogi'r sector gofal cymdeithasol, mae rhaglen Gymraeg pwrpasol o 3 sesiwn sy'n cefnogi'r 'Cynnig Gweithredol/Mwy na Geiriau yn unig' ar gael i ddarparwyr gofal cymdeithasol allanol yn rhanbarth Gorllewin Cymru. Mae llwyddiant y rhaglen hon wedi arwain at ei hymgorffori yn y cynnig hyfforddiant blynyddol. Mae'r Tiwtor Cymraeg Gwaith hefyd wedi parhau i gyflwyno sesiynau Cymraeg pwrpasol i staff yn Hafan y Waun, un o gartrefi preswyl y Cyngor.

Paratowyd a darparwyd cwrs peilot newydd, 'Cymraeg Proffesiynol' gan y Swyddog Hyfforddi. Amcan y cwrs yma yw i arfogi staff sydd wedi cwblhau lefel Uwch 3, neu'n siaradwyr Cymraeg rhugl i ddefnyddio'u Cymraeg mewn cyd-destunau proffesiynol. Profodd y peilot yn llwyddiant, a bwriedir ehangu'r ddarpariaeth hon yn 2026/2027. Nodir bod 6 wedi dewis cofrestru ar gyfer yr arholiadau Dysgu Cymraeg CBAC a gynhelir yn haf 2025/2026 ar sail eu hastudiaethau eleni.

Cyrsiau Sabothol Canolradd a Chwrs Dwys Sylfaen i Gynorthwywyr Dosbarth

Bu'r cwrs dwys Sylfaen i gynorthwywyr dosbarth yn llwyddiant ysgubol, gyda **phresenoldeb o 100% drwy gydol y cwrs**. Roedd pob aelod o'r grŵp yn frwdfrydig iawn ac yn weithgar yn y sesiynau, gyda chynnydd amlwg yn eu sgiliau iaith dros gyfnod byr iawn.

Gwnaed ymweliad gan diwtor y gweithlu addysg i arsylwi ar ymarfer yn y dosbarth, a chadarnhawyd bod yr hyn a ddysgwyd yn y gwersi yn cael ei ddefnyddio'n ymarferol ac yn hyderus ar lawr y dosbarth. Roedd yn amlwg fod y cynorthwywyr yn ymroi i ddefnyddio'r Gymraeg yn naturiol gyda'r disgyblion, ac yn manteisio ar bob cyfle i gynyddu defnydd beunyddiol o'r iaith.

Mae pob cyfranogwr wedi ymrwymo i sefyll **arholiad Mynediad CBAC** yn yr haf, gan adlewyrchu eu hymroddiad a'u hyder cynyddol yn y Gymraeg. Yn ôl adborth gan y grŵp, mae pawb yn dweud eu bod bellach yn defnyddio **llawer mwy o Gymraeg yn y dosbarth** ers cwblhau'r cwrs, gyda manteision clir i'r disgyblion a'r ysgol yn ehangach.

Cynorthwy-wyr Dosbarth Ysgolion T2	
Lefel dwys Sylfaenol (wyneb yn wyneb gyda chefnogaeth tiwtor y gweithlu Addysg) – 60 awr	9 cynorthwy-ydd Dosbarth Dysgu Sylfaen ysgolion T2 (**ariannwyd i'w rhyddhau o'r ysgol trwy grantiau Cymraeg mewn Addysg)**
Gwasanaeth ôl ofalaeth a modeli ar lawr y dosbarth	
Lefel Sylfaenol (wyneb yn wyneb ar lawr dosbarth, sesiynau unigol x 2 i'r 9 ymarferydd oedd ar y cwrs uchod	9 cynorthwy-ydd Dosbarth Dysgu Sylfaen ysgolion T2
Cwrs Gloywi	
Cwrs 2 ddiwrnod i ymarferwyr dosbarth	6 ymarferydd o Ysgolion Uwchradd y Sir (ariannwyd i'w rhyddhau gan y Ganolfan Dysgu Cymraeg
Cwrs Sylfaen	
Lefel Sylfaenol wyneb yn wyneb	1 Pennaeth ac 1 cynorthw-ydd Dosbarth (gwneud yn oriau personol, yn syth ar ôl ysgol)
Cwrs Uwch 2	
Cwrs lefel uwch 2 (wyneb yn wyneb)	4 o ymarferwyr (gwneud yn oriau personol, yn syth ar ôl ysgol)
Sabothol	
Uwch	1 athro Ysgolion T2
Sylfaen Tymor 1	2 athro
Canolradd Tymor 2	2 athro
Cymraeg yn y Cartref – Rhieni Ysgolion T2	
Blasu	1
Mynediad 1	46
Sylfaen 1	14
Canolradd	7
Uwch 1	9

Gweithio mewn Partneriaeth

RHWYDIAITH / DEDDF / Rhwydwaith Swyddogion Iaith y Gogledd – Mae'r cyfleoedd i gwrdd â swyddogion Iaith cenedlaethol ac yn rhanbarthol yn amhrisiadwy. Mae'r sesiynau yma yn gyfle i rannu arfer da ac i drafod heriau

Comisiynydd y Gymraeg - Bu Ceredigion Actif sydd â chyfrifoldeb am arwain ar chwaraeon a darpariaeth hamdden o fewn Cyngor Sir Ceredigion yn cydweithio gyda Comisiynydd y Gymraeg i gynhyrchu fideo fydd yn cael ei ryddhau yn ystod wythnos y Cynnig Cymraeg 2026.

Hybu a Hyrwyddo'r Gymraeg yn Fewnol

Rydym yn parhau gyda'n cylchlythyr mewnol misol #Gwena. Mae'r e-newyddlen yma yn ddolen gyswllt rhwng Tîm Diwylliant y Cyngor, Huw Owen (Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith) a dysgwyr Cymraeg, siaradwyr Cymraeg llai hyderus a Chymry . Mae #Gwena wedi esblygu dros y blynyddoedd ac yn cynnwys gwybodaeth, podlediadau, erthyglau, cerddoriaeth, calendr o ddigwyddiadau amrywiol sydd yn hybu'r Gymraeg yng Ngheredigion. Yn ystod 2025-2026 cyfrannodd y Swyddog Hyfforddi at #Gwena mewn tair prif ffordd. Lluniwyd cyfres o fideos ac adnoddau addysgiadol ar gyfer pob rhifyn yn trafod agweddau ar ramadeg, hanes a chymdeithaseg y Gymraeg, gan gynnwys cydweithrediad llwyddiannus gyda Llyfrgelloedd Ceredigion i ddathlu statws Aberystwyth fel Dinas Llên UNESCO. Cynhaliwyd cyfweliadau â dysgwyr Cymraeg Gwaith fel rhan o'r gyfres 'Ysbrydoliaeth y Mis', gan gynrychioli ystod o lefelau ac adrannau, ac fe gyfrannwyd hefyd at wythnos Defnyddia dy Gymraeg 2025 drwy fideo poblogaidd ar y cyfryngau cymdeithasol, a lwyddodd i ddathlu ac ysbrydoli dysgwyr wrth godi eu hyder i ddefnyddio'r Gymraeg yn gyhoeddus.

Y Gymraeg – i'r Gymuned

Yn yr adran hon amlygir ymrwymiad Cyngor Sir Ceredigion i hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg ymysg partneriaethau ac yng nghymunedau Sir Ceredigion. Gwneir hyn drwy ein Fforwm Iaith, CERED - Menter Iaith Ceredigion a thrwy weithgareddau amryw wasanaethau o fewn ein cyngor sir . Mae ymdrech barhaus i sicrhau mai Cymraeg yn brif gyfrwng y gweithgareddau a drefnir, gan greu cyfleoedd naturiol i bobl ifanc a'r gymuned ehangach i ddefnyddio'r Iaith.

Partneriaethau mewn cymuned

Fforwm Dyfodol Dwyieithog Ceredigion - Mae 88 aelod ar y fforwm gan gynnwys nifer o aelodau newydd, Merched y Wawr, Cymraeg i Blant, Cyngor Llyfrau Cymru a Chwmni Theatr Arad Goch. Mae'r fforwm Iaith yn parhau i fonitro Strategaeth Hybu'r Gymraeg drwy flaenoriaethu'r camau gweithredu.

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus –_Yn ystod y flwyddyn adrodd fe gafwyd sesiwn sbotolau yn ystod un o gyfarfodydd y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus er mwyn rhannu arferion da 'Yr Iaith Gymraeg Ceredigion'.

"British Cycling" – Beicio Prydeinig Yn dilyn cydweithio rhwng Cyngor Sir Ceredigion a British Cycling (Beicio Prydeinig) yn 2025 mae mwy o Gymraeg i'w weld ar wefan British Cycling (Beicio Prydeinig). Yn ystod y ras cyhoeddwyd hysbysiadau *Cau Ffyrdd* yn ddwyieithog gyda'r Gymraeg yn gyntaf ac mae'r mapiau yn ddwyieithog hefyd.

Yn ogystal, roeddent wedi trefnu fod Gruff Lewis, beiciwr rasio ffordd yn sylwebu'n fyw ar y rasys o gwmpas y dre, ac fe wnaed hyn yn ddwyieithog. Fe wnaeth Gruff Lewis nodi pa

mor falch oedd e i gael sylwebu'n Gymraeg a'i fod yn meddwl falle taw dyma'r tro cyntaf i'r BBC gael sylwebaeth ddwyieithog.

ARFOR - Diolch i gyllid ARFOR am y cyfle i gynnig y sesiwn "Ymwybyddiaeth Iaith a Chryfhau Defnydd o'r Gymraeg" i fyfyrwyr Gofal Plant Coleg Ceredigion. Roedd hwn yn hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith feirniadol wedi ei deilwra ar gyfer myfyrwyr Gofal Plant Lefel 2 a 3. Roedd y myfyrwyr yn gymysgedd o siaradwyr Cymraeg a rhai oedd yn fwy newydd i'r Gymraeg. Cyflwynwyd ffeithiau am y Gymraeg a pholisïau iaith sy'n berthnasol i'r maes gofal plant ac addysg ac ystyried pam bod angen i ymarferwyr gofal plant hyrwyddo a defnyddio'r Gymraeg.

Hybu a Hyrwyddo'r Gymraeg yn y Gymuned

Mae ein hymgyrchoedd yn ymwneud â'r Gymraeg yn parhau er enghraifft drwy bostiadau cyson ar y cyfryngau cymdeithasol, ar Ddiwrnod Shwmae, yn ystod ymgyrch Defnyddia dy Gymraeg ac ar Fawrth y Cyntaf i nodi dim ond rhai. Mae CERED, Menter Iaith Ceredigion yn parhau i ddatblygu Hapus i Siarad – cynllun sy'n rhoi cyfle i ddysgwyr Cymraeg ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned trwy gael sgwrs mewn busnesau bach sy'n "Hapus i Siarad" Cymraeg gyda nhw ar hyd y flwyddyn.

Yn dilyn cais gan Wasanaeth Porth Gofal rydym yn parhau i hyrwyddo ymwybyddiaeth o ddiwylliant a Chymreictod mewn pedwar o gartrefi preswyl Ceredigion. Mae hwn wedi bod yn llwyddiant ysgubol wrth i ni drefnu amryw o weithgareddau e.e gweithgareddau ar ddydd Miwsig Cymru ac ar ddydd Santes Dwynwen. Cynhaliwyd "Gŵyl Ffrinj Byddwch Lawen" yn ystod mis Chwefror a Mawrth a gafodd ei ariannu gan Gronfa gymorth beilot – Gŵyl Dewi 2026. Cafwyd te Cymreig er mwyn hel atgofion am ddathliadau Gŵyl Dewi'r gorffennol yn y Cartrefi Preswyl. Cynhaliwyd y sesiynau yma trwy gyfrwng y Gymraeg yn bennaf ac fe gynigir profiad Cymraeg unigryw i'r preswylwyr wrth iddynt drafod hen arferion a straeon. Nod y prosiect oedd dod â phobl o bob oed ynghyd i ddathlu Cymreictod, creadigrwydd a thraddodiadau Ceredigion mewn ffyrdd hygyrch, cyfoes, newydd, arloesol ac ysbrydoledig. Llwyddodd "Gŵyl Ffrinj Byddwch Lawen" osod sylfeini cadarn ar gyfer rhaglen greadigol newydd ddaeth â chymunedau Ceredigion ynghyd i ddathlu'r Gymraeg, diwylliant lleol a chreadigrwydd.

Gyda chymorth grant Dydd Gŵyl Dewi Llywodraeth Cymru, daeth cymunedau ledled Ceredigion ynghyd i fwynhau gweithdai creadigol, perfformiadau a gorymdeithiau bywiog fel rhan o'n Gŵyl Ffrinj Byddwch Lawen. Daeth Ladis ar y Lôn â syrpreis, lliw a digon o sbri i'r dathliadau eleni! Wedi'u hysbrydoli gan gelf Ruth Jên, roedd eu perfformiadau'n wirioneddol godi calon.

Taflen Ffeithiau

97%

yn cael y cyfle i ddefnyddio sgiliau Cymraeg yn ystod eu diwrnod gwaith yn ôl Arolwg staff y Cyngor, cynnydd ers y flwyddyn flaenorol

84%

o staff y Cyngor eisiau gwella eu sgiliau iaith Cymraeg, yn ôl arolwg Staff y Cyngor, cynnydd ers y flwyddyn flaenorol

3,947,821

Gair wedi ei gyfieithu

100%

Cofrestryddion yn siarad Cymraeg

923.3 miliwn eiliad

Rîl Ladis ar y Lôn wedi cyrraedd 2il fwyaf yn hanes cyfryngau cymdeithasol Cyngor Sir Ceredigion

Camu i'r Dyfodol 2026-2027

Diwygio ein Polisi Mewnol y Gymraeg

Lansio a Hyrwyddo ein Siarter Twf

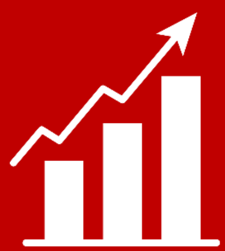

Monitro safon Iaith cwmnïoedd annibynnol
sy'n derbyn contractau
gan Gyngor Sir Ceredigion

Datblygu cyfleoedd i ddefnyddio'r
Gymraeg yn y Gweithle
yn anffurfiol

Diwygio Polisi Defnydd Mewnol o'r Gymraeg

Parhau i gydweithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg i fonitro a diwygio ein Polisi Defnydd Mewnol o'r Gymraeg. Bwriedir defnyddio modelau sydd wedi eu paratoi gan Gomisiynydd y Gymraeg i greu polisi defnydd mewnol effeithiol ac uchelgeisiol ar gyfer Cyngor Sir Ceredigion.

Lansio a Hyrwyddo ein Siarter Twf

Rydym eisoes wedi dechrau ar drafodaethau ynglŷn â Fframwaith galluogi **Siarter Twf gan TUC Cymru** fel adnodd i helpu gweithwyr, eu canghennau undebau llafur a chyflogwyr i gydweithio i gefnogi'r ddarpariaeth o weithleoedd dwyieithog cynhwysol a thwf yn y defnydd o'r Gymraeg yn y Gwaith. Fe fyddwn yn lansio ac yn hyrwyddo'r fframwaith yn ystod Haf 2026.

Monitro safon Iaith cwmnïoedd annibynnol sy'n derbyn contractau gan Gyngor Sir Ceredigion

Mae pryderon wedi'u codi ynghylch ansawdd y cyfieithiadau Cymraeg o ran deunyddiau hyfforddi ymwybyddiaeth seiberddiogelwch Boxphish. Yn dilyn yr adborth hwn, rydym wedi cysylltu'n uniongyrchol â Boxphish i drafod y mater yn ffurfiol ac i ofyn am adolygiad o'r cynnwys. Mae Boxphish ar hyn o bryd yn cynnal adolygiad mewnol ac yn bwriadu mynd i'r afael â'r pryderon a godwyd. Mae'r Swyddog Polisi Iaith hefyd yn gweithio'n agos gyda Boxphish fel rhan o'r broses sicrhau ansawdd er mwyn sicrhau bod y deunyddiau'n cyrraedd y safonau disgwyliedig ar gyfer y Gymraeg.

Datblygu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol yn y gweithle

Yn ystod y flwyddyn sydd i ddod bydd CERED yn cydweithio gyda Tiwtor Iaith Gwaith y Cyngor i greu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol. Bwriedir hyrwyddo digwyddiadau Cymreig Ceredigion ymysg myfyrwyr Cwrs Mynediad, creu hysbysfwrdd Cymraeg yn swyddfeydd y Cyngor yn Aberystwyth ac yn Aberaeron a hefyd creu ardal benodedig ar gyfer desgiau poeth a gofod Cymraeg ar gyfer ein cyd-weithwyr.

Atodiadau

Atodiad 1: Data Cwynion

Ni chafwyd un gwyn i Adran Gwynion y Cyngor Sir ynghylch gweithrediad safonau'r Gymraeg yn ystod y flwyddyn adrodd.

Atodiad 2: Data cyflogaeth, hyfforddiant a recriwtio

Data Sgiliau Iaith 2025-26

1.1 Trosolwg nifer o staff sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg

- Sgiliau Siarad a Gwrando
- Sgiliau Ysgrifennu
- Sgiliau Darllen

Gwrando / Siarad		
Lefel	**Nifer y Staff**	**%**
Dim sgiliau	54	**2.47%**
Lefel 1	506	**23.14%**
Lefel 2	308	**14.08%**
Lefel 3	313	**14.31%**
Lefel 4	334	**15.27%**
Lefel 5	651	**29.77%**
Dim cofnod (ee TUPE)	21	**0.96%**
CYFANSWM	**2187**	**100.00%**

Ysgrifennu		
Lefel	**Nifer y Staff**	**%**
Dim sgiliau	130	**5.94%**
Lefel 1	595	**27.21%**
Lefel 2	341	**15.59%**
Lefel 3	271	**12.39%**
Lefel 4	335	**15.32%**
Lefel 5	492	**22.50%**
Dim cofnod (ee TUPE)	23	**1.05%**
CYFANSWM	**2187**	**100.00%**

Darllen		
Lefel	**Nifer y Staff**	**%**
Dim sgiliau	113	**5.17%**
Lefel 1	548	**25.06%**
Lefel 2	346	**15.82%**
Lefel 3	265	**12.12%**
Lefel 4	328	**15.00%**
Lefel 5	566	**25.88%**
Dim cofnod (ee TUPE)	21	**0.96%**
CYFANSWM	**2187**	**100.00%**

Trosolwg o lefelau Iaith y Staff

	Nifer	%
Staff sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg (o unrhyw fath)	2112	96.57
Staff heb unrhyw sgiliau yn y Gymraeg (dim sgiliau)	54	2.47
Anhysbys	21	0.96

Sgiliau Ysgrifennu

1.2 Trosolwg Fesul Gwasanaethau o'r nifer sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg

Adran	Nifer staff â sgiliau Cymraeg		Canran staff â sgiliau Cymraeg	
Gwasanaeth Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod: Cyfanswm:	7 18 17 20 38 34 0 134	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod:	5.22 13.43 12.69 14.93 28.36 25.37 0
Gwasanaeth Democrataidd	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod: Cyfanswm	4 19 13 13 35 34 2 120	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod:	3.33 15.83 10.83 10.83 29.17 28.33 1.67
Gwasanaeth Economi ac Adfywio	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod: Cyfanswm	13 97 34 22 22 32 0 220	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod:	5.91 44.09 15.45 10.00 10.00 14.55 0
Gwasanaeth Cyllid a Chaffael	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod: Cyfanswm	3 28 29 9 24 27 1 121	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod:	2.48 23.14 23.97 7.44 19.83 22.31 0.83
Gwasanaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod: Cyfanswm	13 121 43 35 21 25 1 259	Dim sgiliau: Lefel 1: Lefel 2: Lefel 3: Lefel 4: Lefel 5: Dim cofnod:	5.02 46.72 16.60 13.51 8.11 9.65 0.39

Gwasanaeth Cyfreithiol a Llywodraethu	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 2 Lefel 2: 7 Lefel 3: 5 Lefel 4: 3 Lefel 5: 4 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 23	Dim sgiliau: 8.7 Lefel 1: 8.7 Lefel 2: 30.43 Lefel 3: 21.74 Lefel 4: 13.04 Lefel 5: 17.39 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Diwylliant	Dim sgiliau: 6 Lefel 1: 102 Lefel 2: 36 Lefel 3: 29 Lefel 4: 60 Lefel 5: 169 Dim cofnod: 13 Cyfanswm 415	Dim sgiliau: 1.45 Lefel 1: 24.58 Lefel 2: 8.67 Lefel 3: 6.99 Lefel 4: 14.46 Lefel 5: 40.72 Dim cofnod: 3.13
Gwasanaeth Pobl a Threfniadaeth	Dim sgiliau: 0 Lefel 1: 7 Lefel 2: 8 Lefel 3: 10 Lefel 4: 10 Lefel 5: 19 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 54	Dim sgiliau: 0.00 Lefel 1: 12.96 Lefel 2: 14.81 Lefel 3: 18.52 Lefel 4: 18.52 Lefel 5: 35.19 Dim cofnod: 0.00
Gwasanaeth Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 11 Lefel 2: 7 Lefel 3: 12 Lefel 4: 16 Lefel 5: 10 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 59	Dim sgiliau: 3.39 Lefel 1: 18.64 Lefel 2: 11.86 Lefel 3: 20.34 Lefel 4: 27.12 Lefel 5: 16.95 Dim cofnod: 1.69
Gwasanaeth Porth Cymorth Cynnar	Dim sgiliau: 5 Lefel 1: 34 Lefel 2: 34 Lefel 3: 42 Lefel 4: 54 Lefel 5: 70 Dim cofnod: 3 Cyfanswm 242	Dim sgiliau: 2.07 Lefel 1: 14.05 Lefel 2: 14.05 Lefel 3: 17.36 Lefel 4: 22.31 Lefel 5: 28.93 Dim cofnod: 1.24
Gwasanaeth Porth Cynnal	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 33 Lefel 2: 29 Lefel 3: 17 Lefel 4: 12 Lefel 5: 24 Dim cofnod: 1	Dim sgiliau: 1.69 Lefel 1: 27.97 Lefel 2: 24.58 Lefel 3: 14.41 Lefel 4: 10.17 Lefel 5: 20.34 Dim cofnod: 0.85

	Cyfanswm 113	
Gwasanaeth Porth Gofal	Dim sgiliau: 73 Lefel 1: 123 Lefel 2: 84 Lefel 3: 57 Lefel 4: 40 Lefel 5: 42 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 420	Dim sgiliau: 17.38 Lefel 1: 29.29 Lefel 2: 20.00 Lefel 3: 13.57 Lefel 4: 9.52 Lefel 5: 10.00 Dim cofnod: 0.24

Sgiliau Siarad

1.2 Trosolwg Fesul Gwasanaethau nifer sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg

Adran	Nifer staff â sgiliau Cymraeg	Canran staff â sgiliau Cymraeg
Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Dim sgiliau: 3 Lefel 1: 12 Lefel 2: 17 Lefel 3: 10 Lefel 4: 44 Lefel 5: 48 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 134	Dim sgiliau: 2.24 Lefel 1: 8.96 Lefel 2: 12.69 Lefel 3: 7.46 Lefel 4: 32.84 Lefel 5: 35.82 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Democrataidd	Dim sgiliau: 1 Lefel 1: 17 Lefel 2: 12 Lefel 3: 17 Lefel 4: 25 Lefel 5: 45 Dim cofnod: 3 Cyfanswm 120	Dim sgiliau: 0.83 Lefel 1: 14.17 Lefel 2: 10.00 Lefel 3: 14.17 Lefel 4: 20.83 Lefel 5: 37.50 Dim cofnod: 2.50
Gwasanaeth Economi ac Adfywio	Dim sgiliau: 10 Lefel 1: 86 Lefel 2: 32 Lefel 3: 26 Lefel 4: 24 Lefel 5: 42 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 220	Dim sgiliau: 4.55 Lefel 1: 39.09 Lefel 2: 14.55 Lefel 3: 11.82 Lefel 4: 10.91 Lefel 5: 19.09 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Cyllid a Chaffael	Dim sgiliau: 1 Lefel 1: 21 Lefel 2: 27 Lefel 3: 17 Lefel 4: 22 Lefel 5: 32 Dim cofnod: 1	Dim sgiliau: 0.83 Lefel 1: 17.36 Lefel 2: 22.31 Lefel 3: 14.05 Lefel 4: 18.18 Lefel 5: 26.45 Dim cofnod: 0.83

	Cyfanswm 121	
Gwasanaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Dim sgiliau: 5 Lefel 1: 84 Lefel 2: 52 Lefel 3: 35 Lefel 4: 34 Lefel 5: 48 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 259	Dim sgiliau: 1.93 Lefel 1: 32.43 Lefel 2: 20.08 Lefel 3: 13.51 Lefel 4: 13.13 Lefel 5: 18.53 Dim cofnod: 0.39
Gwasanaeth Cyfreithiol a Llywodraethu	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 2 Lefel 2: 3 Lefel 3: 9 Lefel 4: 2 Lefel 5: 5 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 23	Dim sgiliau: 8.70 Lefel 1: 8.70 Lefel 2: 13.04 Lefel 3: 39.13 Lefel 4: 8.70 Lefel 5: 21.74 Dim cofnod: 0
Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Diwylliant	Dim sgiliau: 3 Lefel 1: 94 Lefel 2: 31 Lefel 3: 32 Lefel 4: 39 Lefel 5: 205 Dim cofnod: 11 Cyfanswm 415	Dim sgiliau: 0.72 Lefel 1: 22.65 Lefel 2: 7.47 Lefel 3: 7.71 Lefel 4: 9.40 Lefel 5: 49.40 Dim cofnod: 2.65
Pobl a Threfniadaeth	Dim sgiliau: 0 Lefel 1: 4 Lefel 2: 8 Lefel 3: 9 Lefel 4: 11 Lefel 5: 22 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 54	Dim sgiliau: 0 Lefel 1: 7.41 Lefel 2: 14.81 Lefel 3: 16.67 Lefel 4: 20.37 Lefel 5: 40.74 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 8 Lefel 2: 6 Lefel 3: 9 Lefel 4: 16 Lefel 5: 18 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 59	Dim sgiliau: 3.39 Lefel 1: 13.56 Lefel 2: 10.17 Lefel 3: 15.25 Lefel 4: 27.12 Lefel 5: 30.51 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Porth Cymorth Cynnar	Dim sgiliau: 3 Lefel 1: 23 Lefel 2: 32 Lefel 3: 35 Lefel 4: 58 Lefel 5: 88	Dim sgiliau: 1.24 Lefel 1: 9.50 Lefel 2: 13.22 Lefel 3: 14.46 Lefel 4: 23.97 Lefel 5: 36.36

	Dim cofnod: 3 Cyfanswm 242	Dim cofnod: 1.24
Gwasanaeth Porth Cynnal	Dim sgiliau: 1 Lefel 1: 25 Lefel 2: 22 Lefel 3: 25 Lefel 4: 19 Lefel 5: 25 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 118	Dim sgiliau: 0.85 Lefel 1: 21.19 Lefel 2: 18.64 Lefel 3: 21.19 Lefel 4: 16.10 Lefel 5: 21.19 Dim cofnod: 0.85
Gwasanaeth Porth Gofal	Dim sgiliau: 23 Lefel 1: 130 Lefel 2: 66 Lefel 3: 89 Lefel 4: 40 Lefel 5: 71 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 420	Dim sgiliau: 5.48 Lefel 1: 30.95 Lefel 2: 15.71 Lefel 3: 21.19 Lefel 4: 9.52 Lefel 5: 16.90 Dim cofnod: 0.24

Sgiliau Darllen

1.2 Trosolwg Fesul Gwasanaethau nifer sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg

Adran	Nifer staff â sgiliau Cymraeg	Canran staff â sgiliau Cymraeg
Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Dim sgiliau: 4 Lefel 1: 16 Lefel 2: 19 Lefel 3: 19 Lefel 4: 33 Lefel 5: 43 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 134	Dim sgiliau: 2.99 Lefel 1: 11.94 Lefel 2: 14.18 Lefel 3: 14.18 Lefel 4: 24.63 Lefel 5: 32.09 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Democrataidd	Dim sgiliau: 4 Lefel 1: 15 Lefel 2: 15 Lefel 3: 12 Lefel 4: 32 Lefel 5: 39 Dim cofnod: 3 Cyfanswm 120	Dim sgiliau: 3.33 Lefel 1: 12.50 Lefel 2: 12.50 Lefel 3: 10.00 Lefel 4: 26.67 Lefel 5: 32.50 Dim cofnod: 2.50
Gwasanaeth Economi ac Adfywio	Dim sgiliau: 13 Lefel 1: 93 Lefel 2: 30 Lefel 3: 27 Lefel 4: 21	Dim sgiliau: 5.91 Lefel 1: 42.27 Lefel 2: 13.64 Lefel 3: 12.27 Lefel 4: 9.55

	Lefel 5: 36 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 220	Lefel 5: 16.36 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Cyllid a Chaffael	Dim sgiliau: 3 Lefel 1: 25 Lefel 2: 26 Lefel 3: 11 Lefel 4: 23 Lefel 5: 32 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 121	Dim sgiliau: 2.48 Lefel 1: 20.66 Lefel 2: 21.49 Lefel 3: 9.09 Lefel 4: 19.01 Lefel 5: 26.45 Dim cofnod: 0.83
Gwasanaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Dim sgiliau: 12 Lefel 1: 102 Lefel 2: 47 Lefel 3: 40 Lefel 4: 27 Lefel 5: 30 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 259	Dim sgiliau: 4.63 Lefel 1: 39.38 Lefel 2: 18.15 Lefel 3: 15.44 Lefel 4: 10.42 Lefel 5: 11.58 Dim cofnod: 0.39
Gwasanaeth Cyfreithiol a Llywodraethu	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 2 Lefel 2: 7 Lefel 3: 5 Lefel 4: 3 Lefel 5: 4 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 23	Dim sgiliau: 8.70 Lefel 1: 8.70 Lefel 2: 30.43 Lefel 3: 21.74 Lefel 4: 13.04 Lefel 5: 17.39 Dim cofnod: 0.00
Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Diwylliant	Dim sgiliau: 6 Lefel 1: 99 Lefel 2: 34 Lefel 3: 29 Lefel 4: 53 Lefel 5: 183 Dim cofnod: 11 Cyfanswm 415	Dim sgiliau: 1.45 Lefel 1: 23.86 Lefel 2: 8.19 Lefel 3: 6.99 Lefel 4: 12.77 Lefel 5: 44.10 Dim cofnod: 2.65
Pobl a Threfniadaeth	Dim sgiliau: 0 Lefel 1: 7 Lefel 2: 7 Lefel 3: 9 Lefel 4: 9 Lefel 5: 22 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 54	Dim sgiliau: 0 Lefel 1: 12.96 Lefel 2: 12.96 Lefel 3: 16.67 Lefel 4: 16.67 Lefel 5: 40.74 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Polisi, Perfformiad a	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 10 Lefel 2: 7 Lefel 3: 7	Dim sgiliau: 3.39 Lefel 1: 16.95 Lefel 2: 11.86 Lefel 3: 11.86

Diogelu'r Cyhoedd	Lefel 4: 17 Lefel 5: 16 Dim cofnod: 0 Cyfanswm 59	Lefel 4: 28.81 Lefel 5: 27.12 Dim cofnod: 0
Gwasanaeth Porth Cymorth Cynnar	Dim sgiliau: 5 Lefel 1: 29 Lefel 2: 35 Lefel 3: 44 Lefel 4: 47 Lefel 5: 79 Dim cofnod: 3 Cyfanswm 242	Dim sgiliau: 2.07 Lefel 1: 11.98 Lefel 2: 14.46 Lefel 3: 18.18 Lefel 4: 19.42 Lefel 5: 32.64 Dim cofnod: 1.24
Gwasanaeth Porth Cynnal	Dim sgiliau: 2 Lefel 1: 30 Lefel 2: 30 Lefel 3: 13 Lefel 4: 17 Lefel 5: 25 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 118	Dim sgiliau: 1.69 Lefel 1: 25.42 Lefel 2: 25.42 Lefel 3: 11.02 Lefel 4: 14.41 Lefel 5: 21.19 Dim cofnod: 0.85
Gwasanaeth Porth Gofal	Dim sgiliau: 60 Lefel 1: 120 Lefel 2: 89 Lefel 3: 49 Lefel 4: 46 Lefel 5: 55 Dim cofnod: 1 Cyfanswm 420	Dim sgiliau: 14.29 Lefel 1: 28.57 Lefel 2: 21.19 Lefel 3: 11.67 Lefel 4: 10.95 Lefel 5: 13.10 Dim cofnod: 0.24

Cyflog

1.3 Trosolwg Fesul Graddfa Cyflog o'r nifer sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg:

	Lefel 0,1+2	Lefel 3,4+5	Dim Cofnod
APPR2: Prentisiaeth Lefel 02	100.00%		
APPR3: Prentisiaeth Lefel 03	100.00%		
CE00: Prif Weithredwr		100.00%	
CLO: Swyddogion Arweiniol Corfforaethol	22.22%	77.78%	
ECD: Cyfarwyddwr Corfforaethol Gweithredol		100.00%	
ECLO: Swyddogion Arweiniol Corfforaethol Gweithredol	66.67%	33.33%	
GR02: Gradd 02 Swydd â Werthuswyd	70.00%	29.58%	0.42%
GR03: Gradd 03 Swydd â Werthuswyd	44.68%	54.26%	1.06%
GR04: Gradd 04 Swydd â Werthuswyd	38.71%	61.29%	

GR05: Gradd 05 Swydd â Werthuswyd	54.55%	44.55%	0.91%
GR06: Gradd 06 Swydd â Werthuswyd	34.59%	64.16%	1.25%
GR07: Gradd 07 Swydd â Werthuswyd	41.58%	57.43%	0.99%
GR08: Gradd 08 Swydd â Werthuswyd	26.96%	72.01%	1.02%
GR09: Gradd 09 Swydd â Werthuswyd	30.17%	69.83%	
GR10: Gradd 10 Swydd â Werthuswyd	32.81%	67.19%	
GR11: Gradd 11 Swydd â Werthuswyd	41.41%	57.58%	1.01%
GR12: Gradd 12 Swydd â Werthuswyd	43.33%	56.66%	
GR13: Gradd 13 Swydd â Werthuswyd	36.07%	62.30%	1.64%
GR14: Grade 14 Swydd â Werthuswyd	40.00%	60.00%	
GR15: Gradd 15 Swydd â Werthuswyd	20.00%	76.67%	3.33%
GR16: Gradd 16 Swydd â Werthuswyd	16.67%	83.33%	
H01: Pennaeth		100.00%	
HYW2	100.00%		
P00: Athro cymwysedig uwch	14.89%	76.60%	8.51%
P02: Athro cymwysedig uwch	33.33%	66.67%	
P06: Athro cymwysedig uwch	100.00%		
T00: Soulbury Gweithiwr Proffesiynol Gwella Addysg	11.32%	86.79%	1.89%
T01: Soulbury Seicolegydd Addysg	33.33%	66.67%	
T02: Soulbury Uwch a Phrif Seicolegwyr Addysg		100.00%	
T03 Soulbury Seicolegydd Addysg Cynorthwyol		100.00%	
V01: Dirprwy Bennaeth		100.00%	
W00: Athro cymwysedig	40.00%	50.00%	10.00%
W02: Athro cymwysedig		100.00%	

Recriwtio i Swyddi Gwag

Mae'r Cyngor yn parhau i hysbysebu am sgiliau iaith Gymraeg rhugl, ALTE 5 mewn nifer o swyddi (13%); caiff y nifer uchaf o swyddi eu hysbysebu drwy ofyn am lefel iaith ALTE 3 (43%) Mae ALTE lefel 3 yn gofyn bod person yn medru deall a chymryd rhan mewn sgyrsiau arferol o ddydd i ddydd yn y swyddfa, lle mae lefel 5 yn golygu rhugldeb llwyr yn y Gymraeg. Mae'r Cyngor yn sicrhau bod personau yn cael dewis iaith wrth gynnal eu cyfweliad i swydd, yn unol â Safon 137.

Nifer y swyddi a hysbysebwyd yn ystod y flwyddyn sy'n gofyn am sgiliau iaith Gymraeg, ac a gategoreiddiwyd gyda Lefelau ALTE – 2025 – 2026

	Nifer	Canran
Nifer y swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 5	105	13%
Nifer y swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 4	139	18%
Nifer y swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 3	344	43%
Nifer y swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 2	42	5%
Nifer y swyddi lle bod sgiliau yn y Gymraeg Lefel 1	162	21%
Cyfanswm nifer o swyddi a hysbysebwyd	**792**	

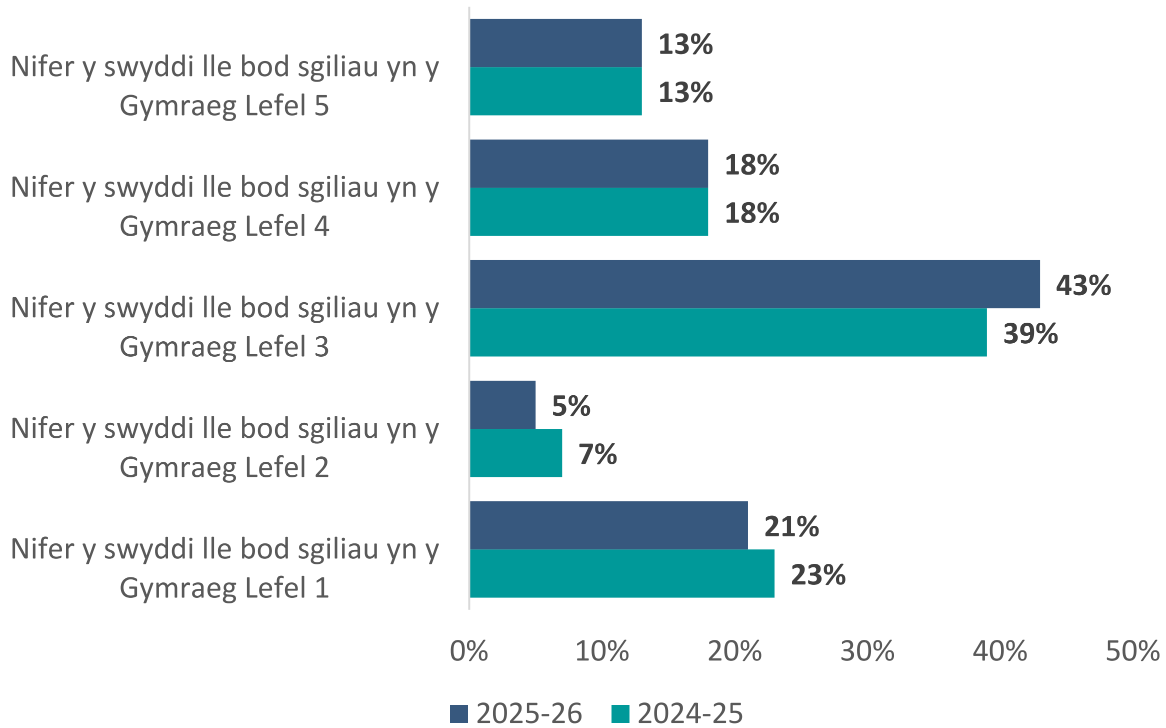

Adroddiad ar Raglen Cymraeg Gwaith Cyngor Sir Ceredigion – 2025/2026

Nifer yr aelodau staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi i ddysgu neu wella eu sgiliau iaith Gymraeg 2024/25 & 2025/26

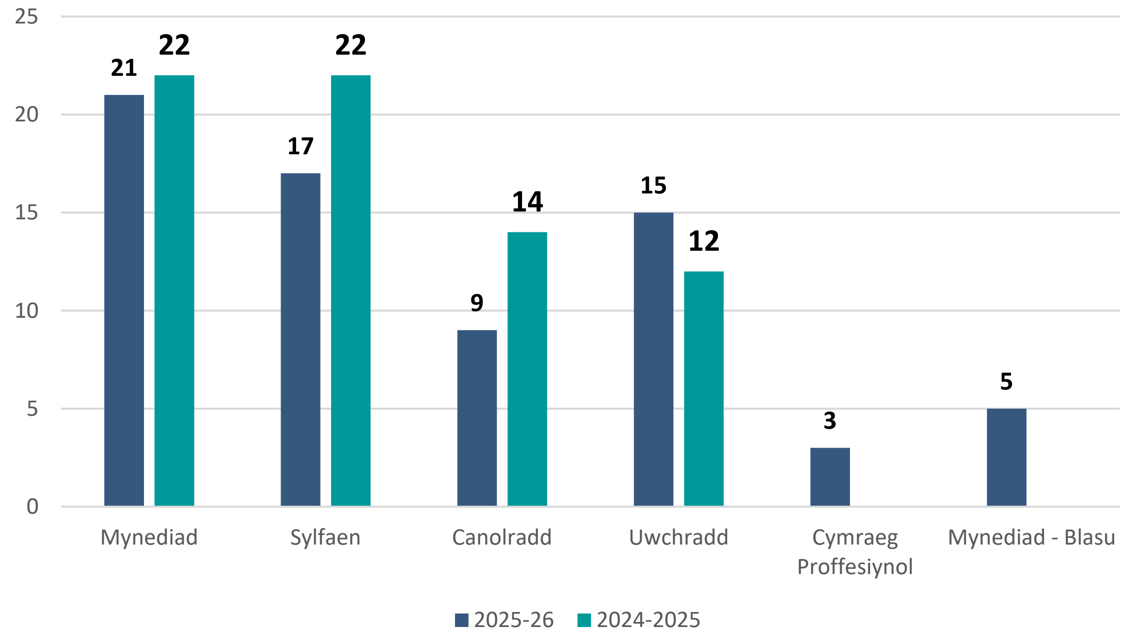

Lefel	Niferoedd
Mynediad	21
Sylfaen	17
Canolradd	9
Uwch 1	8
Uwch 2	5
Uwch 3	2
Cymraeg Proffesiynol	3
Mynediad - Blasu	5
Cyfanswm	**70**

Arholiadau Dysgu Cymraeg CBAC 2025 / 2026.

Lefel	Niferoedd wedi cofrestru ar gyfer haf 2026
Mynediad	5
Sylfaen	1
Canolradd	6
Cyfanswm	**12**

Nifer y Cyrsiau Sector Gofal Cymdeithasol 2025/26.	
Lefel	**Niferoedd 2025 / 2026**
Cyrsiau Sector Gofal 2025 / 2026	8

Cylchlythyr #Gwena – Cyfraniad y Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith

Eitem	Niferoedd
Fideos ac eitemau addysgol gan y Swyddog Hyfforddi ar y Gymraeg.	12 mewn 12 rhifyn.
Cyfweliadau 'Ysbrydoliaeth y Mis' â dysgwyr ar y rhaglen Cymraeg Gwaith.	6 mewn 12 rhifyn.
Wythnos Defnyddia dy Gymraeg	Ymddangos ac adnabod dysgwyr i gyfrannu i'r fideo

Pecyn Iaith ar Waith

Prosiect	Swyddogaeth
Pecyn Iaith ar Waith	Ymgynghorwr a phrawf-ddarllenwr.

Cyrsiau a darparwyd gan adran Dysgu & Datblygu Cyngor Sir Ceredigion

Sesiynau hyfforddi a gynigir gan y Cyngor i Staff				
Rhif Safonol.	**Gofynion**	**Blwyddyn 24/25**	**Blwyddyn 25/26**	**Cynnydd**
152	Cyfanswm nifer y sesiynau hyfforddi a gynigir gan y Cyngor i staff.	736 o sesiynau 4783 yn bresennol	861 o sesiynau 4986 yn bresennol	
152	Cyfanswm a chanran y sesiynau hyfforddi a gynigir yn Gymraeg i staff	43 a gynigwyd (6%)	54 a gynigwyd (6%)	Cynnydd o 11 cwrs,
152	Cyfanswm a chanran y sesiynau hyfforddi a gynigir yn Gymraeg neu'n ddwyieithog i staff	101 a gynigwyd (14%)	125 a gynigwyd (15%),	Cynnydd o 24 cwrs (1%)
152	Cyfanswm nifer a chanran y staff a fynychodd gyrsiau a ddarperir gan y Cyngor drwy gyfrwng y Gymraeg yn ystod y flwyddyn	133 (3%) (yn cynnwys gwersi Cymraeg gan y Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith)	160 (3%) (yn cynnwys gwersi Cymraeg gan y Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith)	
152	Cwblhau e-ddysgu Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg	659	1070 (960 mewnol, 110 allanol)	

Cyrsiau cyfrwng Cymraeg a ddarparwyd (ac eithrio cyrsiau Cymraeg Gwaith)						
Teitl y Cwrs	**Hyfforddiant**			**Nifer y mynychwyr**	**Nifer wnaeth fynychu'r cyrsiau Cymraeg yn unig**	**% o'r nifer wnaeth fynychu'r cyrsiau Cymraeg yn unig**
	Cymraeg yn unig	Dwyieithog	Saesneg yn unig			
Diweddariad Blynyddol Rheolwr Ceredigion 2025	✓		✓	169	8	4.7%
Hyfforddiant Sgiliau Ymchwilio i Gwynion i Reolwyr	✓		✓	14	6	42.9%
Sefydlu Corfforaethol	✓		✓	130	2	1.5%
Rheoli Cwynion i Reolwyr	✓		✓	42	9	21.4%
Adrodd ac ymchwilio i ddigwyddiad, damwain neu bron â cholli	✓		✓	65	4	6.2%
Diogelu Oedolion Grŵp B	✓		✓	102	2	2.0%
Diogelu Plant Grŵp B	✓		✓	258	20	7.8%
Grŵp Diogelu Plant C	✓		✓	64	10	15.6%
Newid yn yr Hinsawdd a Lleihau Carbon		✓		3	0	0.0%
Sgiliau Digidol ar gyfer Busnes - Gwobr Lefel 1 Agored Cymru		✓		17	0	0.0%
Cymryd Munudau		✓		23	0	0.0%
Hyfforddiant Trin Llwyth Anfyw ar gyfer Allanol		✓		4	0	0.0%
Pasbort Trin â Llaw (Pobl) Allanol		✓		98	0	0.0%
Hyfforddiant Diweddariad Trin â Llaw (Pobl) Allanol		✓		21	0	0.0%
Ymwybyddiaeth Cyffredinol Thinqi (Holl Staff y Cyngor)		✓		76	0	0.0%
Ymwybyddiaeth Cyffredinol Thinqi (Rheolwyr Llinell)		✓		59	0	0.0%
Ni welir canran y rhai sy'n dymuno derbyn cyrsiau Cymraeg yma. Yn aml rhaid dewis cwrs ar sail argaeledd yr aelod staff yn hytrach nag ar sail iaith y cwrs a ddymunir.						

Atodiad 3: Cefndir yr adroddiad

Cefndir yr adroddiad

- Mae Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yn sefydlu fframwaith cyfreithiol i osod dyletswydd ar Gyngor Sir Ceredigion, ymhlith sefydliadau cyhoeddus eraill, i gydymffurfio â Safonau yn ymwneud â'r Iaith Gymraeg.

  Pwrpas y Safonau yw:
  - Rhoi mwy o eglurder i sefydliadau ar eu dyletswyddau am yr Iaith Gymraeg
  - Rhoi mwy o eglurder i siaradwyr Cymraeg am y gwasanaethau sydd ar gael yn y Gymraeg
  - Sicrhau mwy o gysondeb o wasanaethau Cymraeg a gwella eu hansawdd

- Mae 5 Prif Safon gyda chyfanswm o **167** is-safonau wedi'u gosod ar Gyngor Sir Ceredigion drwy Hysbysiad Cydymffurfio, o'r dyddiad gweithredu cyntaf sef y 30 Fawrth 2016. Mae rhestr lawn y Safonau mae gofyn i Gyngor Sir Ceredigion gydymffurfio â nhw ar gael ar wefan gorfforaethol y Cyngor.

Trefniadau Goruchwylio Mewnol

- Mae'r cyfrifoldeb dros gadw trosolwg strategol ar faterion sy'n ymwneud â'r iaith Gymraeg gyda'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Diwylliant.
- Y Swyddog Polisi Iaith Gymraeg sydd â chyfrifoldeb dros y gwaith o ymdrin yn weithredol â materion y Gymraeg o ddydd i ddydd o fewn y Cyngor.
- Caiff unrhyw benderfyniadau Polisi eu craffu gan y Grŵp Arweiniol, sy'n cynnwys y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gweithredol ynghyd â'r tri Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gweithredol a'r naw Swyddog Arweiniol Corfforaethol.
- Caiff Adroddiad Monitro Safonau'r Gymraeg ei graffu gan Aelodau'r Pwyllgor Iaith, a fydd yn argymell cynigion i Gabinet y Cyngor. Mae'r Pwyllgor Iaith, yn cynnwys cynghorwyr trawsbleidiol ac yn cael ei gadeirio gan Aelod Cabinet dros y Gymraeg a Diwylliant.
- Mae'r Pwyllgor Iaith yn darparu cyfeiriad gwleidyddol ar gyfer hybu a hwyluso'r Iaith Gymraeg yng Ngheredigion, ac i gefnogi ei ymdrechion i wella defnydd o'r Gymraeg drwy'r sefydliad.
- Bydd yr adroddiad yn cael ei gymeradwyo'n derfynol gan Bwyllgor Cabinet y Cyngor, ac yna'n cael ei gyhoeddi ar wefan gorfforaethol y Cyngor.

- Mae'n ofynnol cyhoeddi dogfen sy'n esbonio sut bydd y Cyngor yn cydymffurfio gyda gofynion Safonau'r Gymraeg, a gellir darllen mwy am drefniadau'r Cyngor i gwrdd â gofynion y Safonau ar y wefan gorfforaethol.

Cyhoeddi'r Adroddiad

Mae'n ofynnol bod yr Adroddiad Blynyddol hwn yn cael ei gyhoeddi ar ein gwefan gorfforaethol erbyn 30 Mehefin. Mae'r Adroddiad yn adrodd ar arfer da, ynghyd â nodi sut mae'r Cyngor wedi cydymffurfio a'r dosbarth o Safonau fel a ganlyn:

- Safonau Darparu Gwasanaethau
- Safonau Llunio Polisi
- Safonau Gweithredu Mewnol
- Safonau Hybu